

SILE NA KLANCU

- V veliko pomoč pri delu nam bo portal www.iRokusPlus.si, na katerega si že prijavljen.

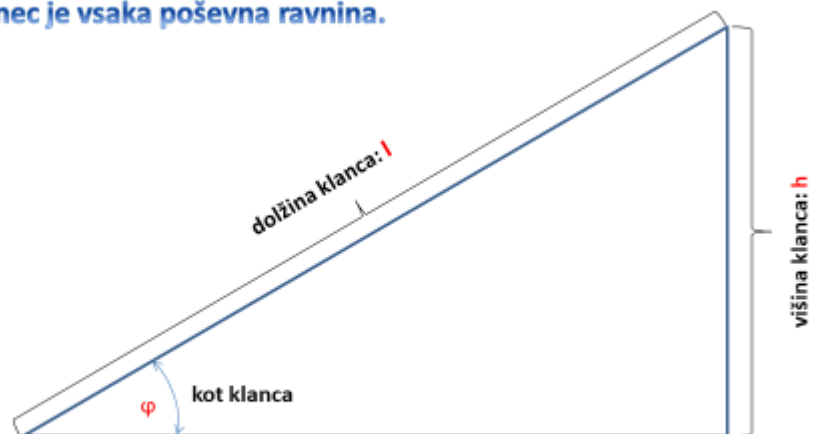
ČE SE ŠE NISI je postopek registracije opisan spodaj.

- **Postopek prijave/registracije v portal www.iRokusPlus.si:**
- 1. Na izbranem portalu kliknite na gumb **Prijava**
- 2. Če ste že uporabnik portala, vnesite svoj e-naslov in geslo ter sledite navodilom. Če na portal dostopate prvič, kliknite na polje **Nimam še uporabniškega računa** in vnesite zahtevane podatke. Tako se boste registrirali in ustvarili uporabniški račun.
- 3. Na portalu iRokusPlus.si vas bodo vsa gradiva že čakala v vaši izbirki. – kliknete na **Moja zbirka** in poiščete **FIZIKA 8**.

- V pomoč naj ti bo portal **iRokusPlus: FIZIK 8 poglavje 5.2.2: Razstavljanje sil in učbenik na strani 103.**
- Najprej preberi vse kar je pod 5.2.2. (Da ponoviš.)
- Preberi razlago v učbeniku od strani 103 do 104

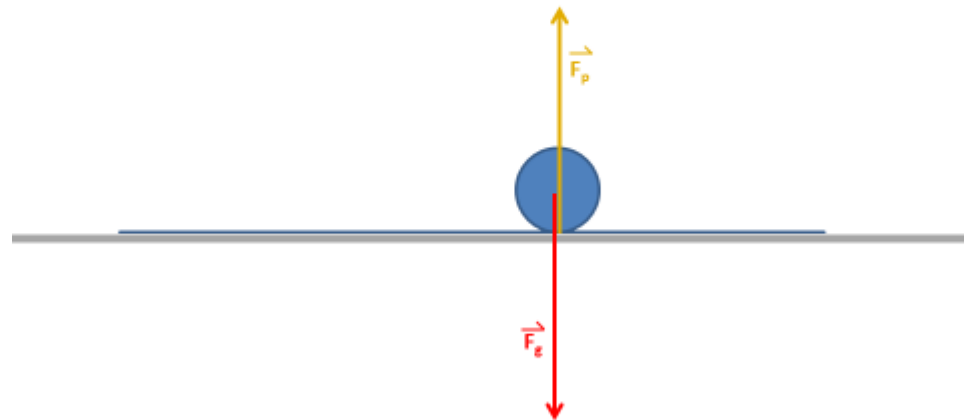
KAJ JE KLANEC?

Klanec je vsaka poševna ravnina.

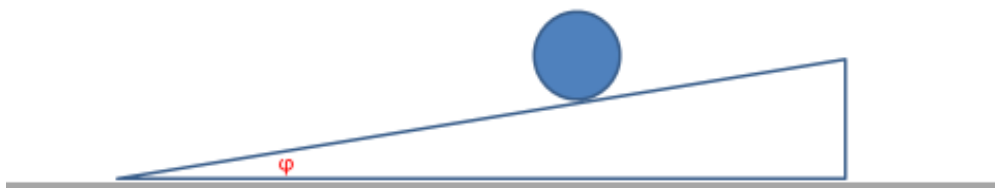
TELO NA KLANCU

Če je kot klanca 0° , klanca dejansko ni in telo miruje.

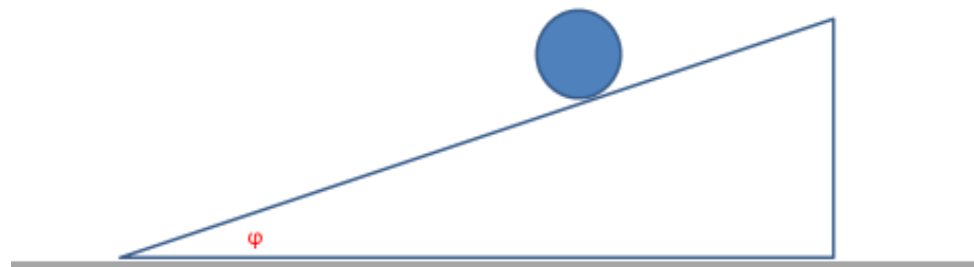
TELO NA KLANCU

Že pri majhnih kotih klanca se začne valjasto telo kotaliti vzdolž klanca. Pojavi se neka sila (rezultanta sil), ki povzroči gibanje. Vsota sil na telo ni enaka nič. Če bi želeli, da se telo ne odkotali, bi ga morali zadržati z neko nasprotno enako silo.

TELO NA KLANCU

Pri večjih kotih klanca se hitrost kotaljenja poveča. To pomeni, da deluje na telo večja sila (rezultanta sil), ki povzroča gibanje.

Težo telesa na klancu razstavimo na dve komponenti.

STATIČNA KOMPONENTA
SILE TEŽE

F_s

pravokotna na klanec

DINAMIČNA KOMPONENTA
SILE TEŽE

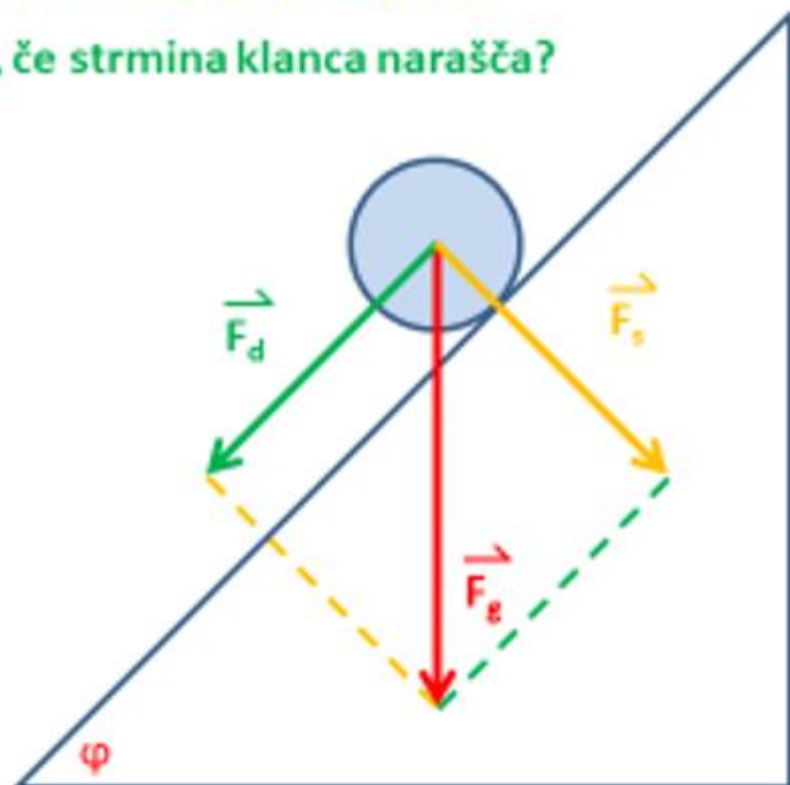
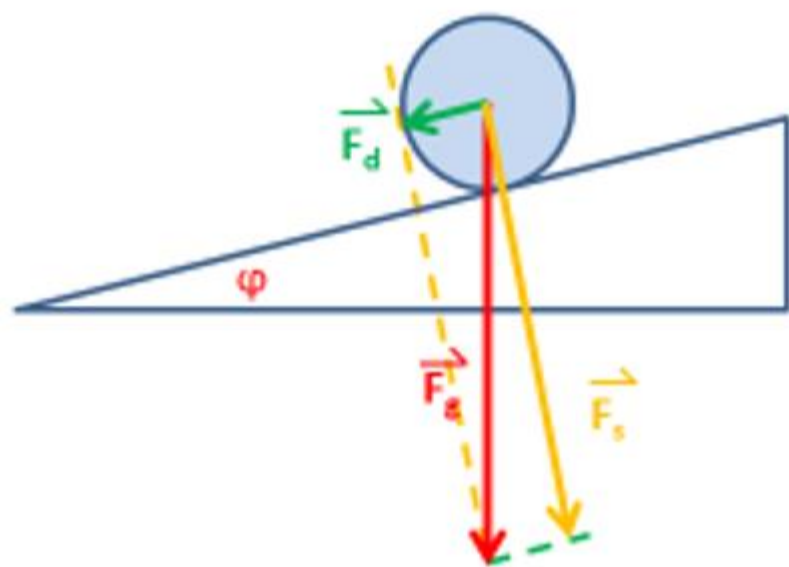
F_d

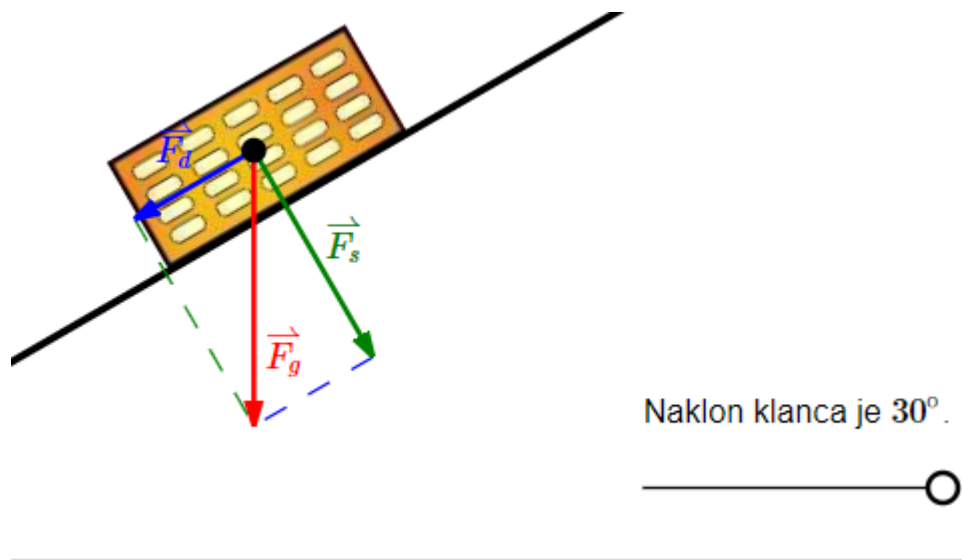
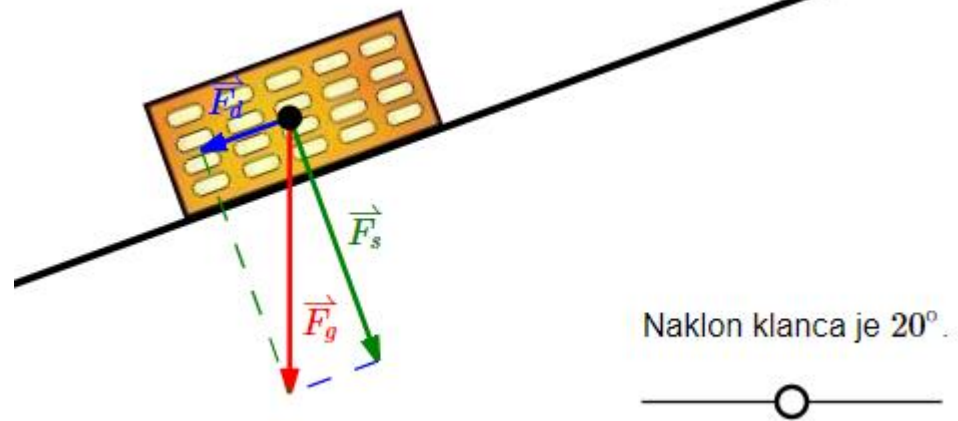
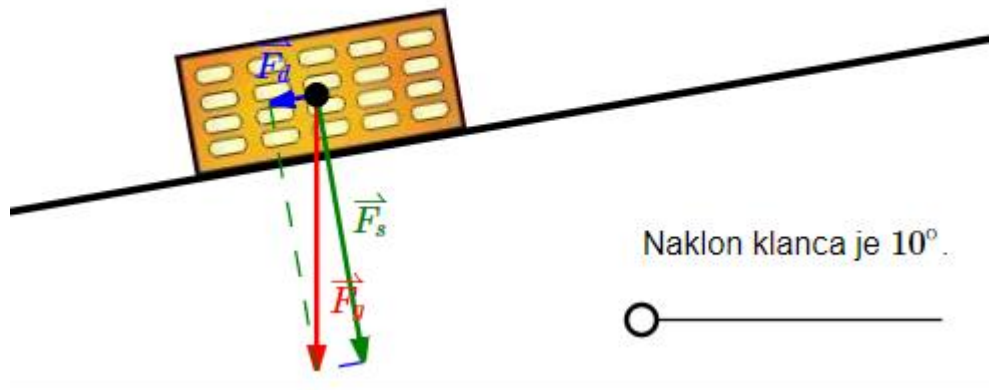
vzporedna na klanec

Velikost **statične** in **dinamične** komponente teže je odvisna **od kota klanca**.

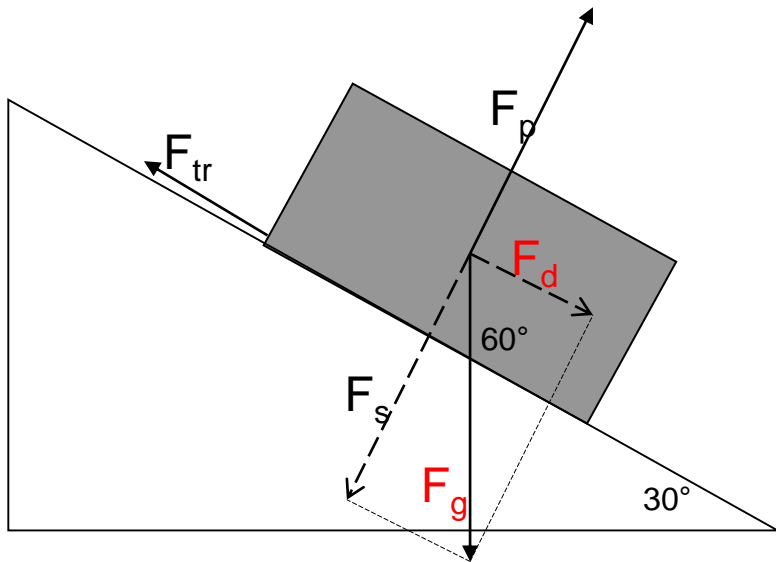
Kako se spreminja statična komponenta teže, če strmina klanca narašča?

Kako se spreminja dinamična komponenta teže, če strmina klanca narašča?

DODATEK (ne zapišemo v zvezek):

Klanec je v praksi pogost in uporaben primer razstavljanja sil.

Če je telo v ravnovesju, statično komponento uravnovesi **sila podlage F_p** in dinamično **sila trenja F_{tr}** .

Na ta način se pogosto določa **KOLIČNIK TRENJA**.

Kaj manjka na sliki? Ja, res je, **vektorski znak pri silah**.

ZANIMIVOST: Pogosto naletimo na primer, ko je strmina klanca 30° (zgoraj).

POMNI: **DINAMIČNA** komponenta je v tem primeru **enaka polovici TEŽE** in **količnik trenja je 0,5**.

- Prepiši in preriši snov v zvezek.

Če bodo težave, mi prosim piši na

uciteljica.martinazm@gmail.com